

Následky porušení smlouvy,
odpovědnost za škodu a otázky s tím
související v režimu CISG

BO402Z Mezinárodní právo
obchodní I (jaro 2007)
Zdeněk Kapitán

Ustanovení smlouvy důležitá z hlediska odpovědnostního režimu

---

- Ujednání o ceně (čl. 55)
- Ujednání o zboží (přesné vymezení, kvalita)
- Definice podstatného porušení smlouvy
- Úprava místa a času dodání
- Úprava přechodu nebezpečí škody na zboží
- Doložka o právní režimu vad
- Smluvní pokuta
- Odstoupení

Zjednodušené schéma odpovědnosti za vady

---

1. prohlídka zboží v přiměřené době po dodání
2. oznámení vad v době přiměřené po prohlídce zboží
3. volba nároku z vad

Nedodržení kroků 1. a 2. vede ke ztrátě
či omezení nároků!

Povinnosti kupujícího

---

1. zaplatit kupní cenu
  2. převzít zboží; tato povinnost zahrnuje:
    - a) součinnost k převzetí zboží
    - b) fyzické převzetí
- platí se **v zásadě** v místě podnikání prodávajícího a **v zásadě** v době, kdy je kupujícímu umožněno nakládat se zbožím

Dodání zboží

- je třeba rozlišovat čtyři kategorie
  - a) dodání (místo a čas)
  - b) okamžik vzniku vlastnického práva
  - c) okamžik přechodu nebezpečí
  - d) faktické převzetí
- všechny nemusejí být časově v souladu; s každou z nich může být spojen jiný následek, problémové je předání dokladů týkajících se zboží (výslovný odkaz Umluvy na smlouvu)

Prohlídka zboží a oznámení vad

- Úmluva tuto problematiku prohlídky přesně neupravuje, měla by stanovit smlouva; je třeba upravit **co, kdo, kdy** a **jak**.
- úkonem k zachování nároků je **oznámení vad**; to by mělo obsahovat také volbu nároků z vad (viz dále)

Zboží bez vad

- Zboží nemá vady, pokud splňuje (dohodnutá či stanovená) kritéria:
  - a) množství
  - b) jakosti
  - c) provedení
  - d) balení (zajištění)
- Úmluva stanoví podmínky, kdy zboží odpovídá smlouvě

Práva stran při porušení smlouvy

A. Upravené Úmluvou

- týkající se plnění
- náhrada škody
- úrok z prodlení (u peněžitých závazků)

B. Nároky vyplývající ze smlouvy

Nároky prodávajícího z porušení smlouvy podle Úmluvy

- Pozor na institut náhradní lhůty ke splnění
- Úprava je dispozitivní
- Jednotlivé nároky
  - a) dodatečné splnění povinnosti kupujícím
  - b) odstoupení od smlouvy
  - c) odstranění vadného plnění

Práva kupujícího při porušení smlouvy prodávajícím podle Úmluvy

---

- Institut náhradní lhůty ke splnění
- Úprava je **dispozitivní!**
- Jednotlivé nároky
  - a) dodatečné splnění povinnosti prodávajícím
  - b) odstranění vad
  - c) dodání náhradního zboží
  - d) sleva
  - e) odstoupení od smlouvy

Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu

- 1. Porušení právní povinnosti**
Musí jít o právní povinnost související s koupí a prodejem
- 2. Vznik škody**
- 3. Příčinná souvislost mezi 1. a 2.**
- 4. Předvídatelnost**

Náhrada škody podle Úmluvy

- nároky z vad a náhrada škody si **nekonkurují** (lze je uplatnit současně)
- jedná se o odpovědnost objektivní
- náhrada zahrnuje:
  1. **předvídatelnou ztrátu**
  2. **předvídatelný ušlý zisk**
  3. **rozdíl ceny náhradního obchodu**

Limitace náhrady škody

- Typy limitace:
  - 1. Ex lege** (objektivním právem daná)
    - a) pevně stanovená (např. podle CMR)
    - b) stanovená za pomoci neurč. práv. pojmu
  - 2. Smluvní** – je obecně akceptována, podléhá však stejnému „přezkumu“ jako kterákoliv jiná povinnost
- Diskuse nad tím, zda jde o otázku upravenou CISG

Limitace náhrady škody ex lege

- Čl. 77 – neučinění opatření ke zmenšení ztráty má za následek moderaci
- Čl. 75 – vyrovnání ceny náhradního obchodu
- Čl. 76 – náhrada škody do výše „ceny běžné“

Smluvní limitace náhrady škody

- Viz dále vztah ke smluvní pokutě
- Obecně se v mezinárodním obchodně přípouští; obecně uznávaným kritériem je „spravedlnost“ ustanovení o limitaci
- rozbor možnosti bránit se **výhradou veřejného pořádku** v případě likvidujících účinků náhrady škody

Povaha smluvní pokuty v mezinárodním obchodě

- jde o institut neupravený Úmluvou, posuzuje se proto samostatně (přípustnost, důsledky); podle toho se posuzuje rovněž vztah k náhradě škody
- je třeba klást důraz na formulaci ustanovení ve smlouvě a používat pokud možno obecné termíny
- problém v oblasti anglo-americké – penalty, limited damages, liquidated damages, punitive damages
- pozor na obecné ustanovení o smluvní pokutě „za jakékoliv porušení“

Následky prodlení

- obecné nároky z porušení
- smluvní pokuta
- úrok z prodlení

V případě úroku z prodlení nastává velký problém, Úmluva jej upravuje, ale s tzv. mezerou

Odstoupení od smlouvy

- Úmluva sice řeší, ale je vhodné podrobně upravit ve smlouvě
- Vazba na podstatné porušení smlouvy
- Časové účinky
- Posouzení vlivu na procesní doložky, již vzniklé nároky a nároky vzniklé v souvislosti s odstoupením